Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	10P/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6620202027
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Janka Gibaľová
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2020:6620202027.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jankou Gibaľovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: D. B., narodená XX.XX.XXXX, E. B., narodená XX.XX.XXXX, T. B., narodený XX.XX.XXXX, P. B., narodená XX.XX.XXXX, všetky bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: otec K. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom J. križovatka XXXX/X, E., t.č. bytom O. 8, H. - I., G. republika, štátny občan Slovenskej republiky a matka D. U., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XX, štátny občan Slovenskej republiky, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti, takto

r o z h o d o l :

I. Návrh otca maloletých detí K. B., narodeného XX.XX.XXXX na zníženie výživného na maloleté deti E. B., narodenú XX.XX.XXXX, T. B., narodeného XX.XX.XXXX, P. B., narodenú XX.XX.XXXX a D. B., narodenú XX.XX.XXXX s a z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 13.05.2020 sa otec maloletých detí K. B. domáhal zníženia výživného na maloleté deti E. B., nar. XX.XX.XXXX, T. B., nar. XX.XX.XXXX, P. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX na 10 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom 01.05.2020. Svoj návrh odôvodnil tým, že od roku 2018 žije v Českej republike, kde si založil novú rodinu a má vyživovaciu povinnosť k ďalším maloletým deťom E. P. B., nar. XX.XX.XXXX, K. K. B., nar. XX.XX.XXXX. V spoločnej domácnosti žije s družkou V. K., nar. XX.XX.XXXX a jej deťmi F. K., roč. XXXX a Z. A., roč. XXXX. Jeho zdravotný stav mu neumožňuje stálu zárobkovú činnosť. Má tetániu a vážne problémy s bedrovou chrbticou. V Českej republike nepoberá žiadne sociálne dávky a nemá žiadny príjem. Je odkázaný na finančnú podporu svojej rodiny.

2. Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 22.06.2020 so znížením výživného nesúhlasila. Uviedla, že za elektrinu platia 50,- Eur, smeti 80,- Eur, má dvojročného syna, ktorý potrebuje Nutrilon a plienky (2x Nutrilon 37,- Eur, Pampers 20 Eur). Nevychádza im ani na jedlo. Topánky dávajú matke kamarátky. Matka kategoricky nesúhlasila so znížením výživného a žiadala, aby otec doplatil zameškanú sumu výživného, ktorú dlží deťom.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom matky maloletých detí, prečítaním lekárskych správ o zdravotnom stave otca maloletých detí, oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 08.06.2020, potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, oboznámením spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 9C/81/2016, 6P/98/2013 a 11P/347/2007 a zistil tento skutočný stav veci:

4. Lustráciou v Registri obyvateľov má súd preukázané, že rodičmi maloletých detí E. B., nar. XX.XX.XXXX, T. B., nar. XX.XX.XXXX, P. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX sú matka D. U., nar. XX.XX.XXXX a otec K. B., nar. XX.XX.XXXX.

5. Výkon rodičovských práv a povinností bol upravený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/81/2016-54 zo dňa 11.01.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12CoP/27/2017-93 zo dňa 31.05.2017, ktorým súd zamietol návrh otca maloletých detí na zverenie maloletých detí D. B., E. B., T. B. a P. B. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky P. L.. Maloleté deti zveril súd do osobnej starostlivosti matky D. U. a otcovi K. B. uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom 01.01.2017 na každé dieťa zvlášť.

6. Podľa oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec matka maloletých detí D. U. bola naposledy vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 24.03.2014 do 10.10.2014. Je poberateľkou rodičovského príspevku v sume 270,- Eur, prídavku na dieťa v sume 149,70 Eur, náhradného výživného na deti E. B. v sume 28,79 Eur, T. B. v sume 28,79 Eur a P. B. v sume 28,79 Eur.

7. Vo veci sa dňa 07.07.2020 uskutočnilo súdne pojednávanie, na ktorom matka maloletých detí uviedla, že nesúhlasí so znížením výživného na maloleté deti, naopak chcela, aby otec detí doplatil výživné, ktoré im dlží, čo predstavuje už sumu 4.000,-Eur. Exekútor jej povedal, že má ísť na súd, keď chce tieto peniaze vymôcť od otca detí. Na dcéru D. nedostáva matka nič, pretože nechodila do školy, zobrali jej peniaze. S otcom detí nie je v kontakte, len dcéra D. s ním komunikuje cez skype. Otec neplatí výživné na deti od roku 2017, v tom roku zaplatil dvakrát 25,-Eur v máji a v júni a odvtedy nič, preto matka poberá na deti náhradné výživné.

8. Kolízny opatrovník konštatoval, že nie je v záujme maloletých detí zníženie výživného. Otec má súdom určené minimálne výživné, ktoré má platiť na maloleté deti. Pokiaľ ide o maloleté deti, je tu štatút osobitného príjemcu na tri maloleté deti, ktoré sú školopovinné, lebo sa opakovane nedostavili do školy. V rámci riešenia záškoláctva podala podnet zrejme obec. Sumu rodinných prídavkov na tri maloleté deti dostáva matka formou osobitného príjemcu tak, že túto sumu si vie skúpiť v obecných potravinách.

9. Otec maloletých detí sa na súdnom pojednávaní nezúčastnil, pričom svoju neúčasť ospravedlnil zlým zdravotným stavom a žiadal vec prejednať bez jeho osobnej účasti. Preto súd vec prejednal v neprítomnosti otca maloletých detí podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

10. Zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom má súd preukázané, že matka D. U. žije na adrese V. XX. V domácnosti s ňou žijú maloleté deti F. U., nar. XX.XX.XXXX, L. U., nar. XX.XX.XXXX a maloleté deti E., T., P. a D. B., ktoré má matka z predchádzajúceho vzťahu. V domácnosti žije aj manžel matky F. U.. Rodina obýva časť staršieho rodinného domu, ktorý je v osobnom vlastníctve otca pani U. V. H.. Domácnosť pozostáva z dvoch izieb, ktoré sú zariadené starším účelovým nábytkom. Elektrina je v domácnosti zavedená, vodu čerpajú zo studne. Vykurovanie domácnosti je zabezpečené pevným palivom. Hygiena počas sociálneho šetrenia bola na požadovanej úrovni. Náklady na domácnosť hradí stará matka maloletých detí P. F., ktorá finančne vypomáha matke detí. Matka uhrádza elektrinu v sume 40,- Eur mesačne. Matka nevlastní žiadny hnuteľný ani nehnuteľný majetok. Je poberateľkou prídavku na dieťa v sume 149,70 Eur mesačne, rodičovského príspevku v sume 270,- Eur a náhradného výživného v sume 86,37 Eur mesačne. Maloletá E. navštevuje Základnú školu v Šávoli, druhý ročník, T. navštevuje Základnú školu v Šávoli, prvý ročník, D. navštevuje Základnú školu v Šávoli, tretí ročník a maloletá P. je v celodennej starostlivosti matky, rovnako aj maloleté deti F. a L.. Maloleté deti sú zdravé. Počas sociálneho šetrenia pôsobili pokojným dojmom, boli čisto a vhodne oblečené, nejavili známky zanedbávania či týrania. Matka maloletých detí uviedla, že otec K. B. deťom neprispieva žiadnou finančnou čiastkou a nezaujíma sa o maloleté deti. Cez internet komunikuje len s maloletou D.. Matka nesúhlasí so znížením výživného. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny konštatoval, že podmienky u matky sú vytvorené v súlade s potrebami maloletých detí, matka má vyhovujúce podmienky pre výchovu a všestranný vývin maloletých detí. Úrad zastáva názor, že zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí.

11. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
c) správa majetku maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

17. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

20. Pokiaľ ide o rozhodnutie o výživnom k maloletým deťom, v tejto súvislosti je nevyhnutné zdôrazniť, že každý z rodičov je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu. Rozoznáva sa niekoľko foriem vyživovacej povinnosti. Vyživovacia povinnosť sa môže plniť osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou je poskytnutie vecných plnení ako napríklad bývanie alebo stravovanie. Treťou formou vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažný príspevok na uhrádzanie potrieb maloletého. Rodič, ktorý sa o maloletého osobne stará, poskytuje maloletému prevažne vecné plnenie výživného, ako aj osobnú starostlivosť o maloletého. Naopak rodič, ktorý sa o dieťa nestará, prispieva na jeho výživu poskytnutím peňažného plnenia formou výživného. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

21. V predmetnej veci z obsahu spisu vyplýva, že výživné k maloletým deťom E. B., nar. XX.XX.XXXX, T. B., nar. XX.XX.XXXX, P. B., nar. XX.XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX bolo určené rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/81/2016-54 zo dňa 11.01.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12CoP/27/2017-93 zo dňa 31.05.2017 tak, že otec K. B. bol zaviazaný vyživovacou povinnosťou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc dňom 01.01.2017 na každé dieťa zvlášť. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.07.2017. Matka maloletých detí bola v tom čase na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavok na štyri maloleté deti. V čase pôvodného konania bol otec maloletých detí vo výkone trestu odňatia slobody, pričom bol pracovne zaradený a jeho priemerný

čistý mesačný príjem za obdobie od 06/2015 do 11/2016 činil približne 83,- Eur. V súčasnosti je matka detí stále poberateľkou rodičovského príspevku, prídavku na deti a tiež náhradného výživného. Otec maloletých detí je momentálne bez príjmu. Matke pribudli od predchádzajúceho súdneho konania dve vyživovacie povinnosti (k F. U., nar. XX.XX.XXXX a L. U., nar. XX.XX.XXXX), otec uvádza tiež dve ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletým deťom (z Registra obyvateľov však vyplýva len otcovstvo k maloletému K. K. B., nar. XX.XX.XXXX).

22. Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane maloletých detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, nákladov na štúdium, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením ich príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ich vyživovacích povinností.

23. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, teda aj ten z rodičov, ktorého majetkové pomery neumožňujú platenie žiadneho výživného (napr. z dôvodu, že je nezamestnaný alebo sociálne odkázaný a podobne), musí platiť výživné aspoň v zákonom stanovenej minimálnej výške, keďže povinná osoba musí vždy aj na úkor svojho minima zabezpečiť výživu dieťaťa. Otec maloletých detí je v súčasnosti bez príjmu, pričom má podľa svojho vyjadrenia nepriaznivý zdravotný stav. Napriek týmto skutočnostiam však otec maloletých detí je povinný v zmysle § 62 ods. 1 až 5 zákona o rodine plniť si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom aspoň v minimálnej výške, ktorá suma minimálneho výživného sa odvíja od výšky životného minima. Sumy životného minima sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka, preto v nadväznosti na zmeny súm životného minima sa vždy k dátumu zmeny súm životného minima menia aj sumy minimálneho výživného. Od 01.07.2020 je minimálne výživné v sume 29,42 Eur.

24. Pokiaľ otec maloletých detí žiada znížiť vyživovaciu povinnosť na maloleté deti na sumu 10 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona, súd poznamenáva, že každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si vyživovaciu povinnosť aspoň vo výške minimálneho výživného. Otec maloletých detí je povinný rozhodnutie súdu rešpektovať a výživné na maloleté deti platiť, pretože táto povinnosť mu vyplýva priamo zo zákona.

25. Súd v tejto súvislosti poukazuje na právny názor vyslovený v rozsudku Krajského úsdu v Trenčíne sp. zn. 19CoP/109/2013 zo dňa 10.10.2013, podľa ktorého „cieľom právnej úpravy účinnej od 01.04.2005 je výrazná zmena v určovaní výživného na maloleté deti, ktorá smeruje k tomu, že každá povinná osoba, t. j. každý z rodičov musí vždy aj na úkor svojho minima zabezpečiť výživu dieťaťa v rozsahu minimálne stanovenom zákonom, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima v jednotlivých obdobiach podľa osobitného predpisu, ktorú musí mať dieťa vždy zabezpečenú. Táto zmena vyjadruje zásadu, že bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný každý z rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa. (...) Pri takto zákonom určenom výživnom v minimálnom rozsahu nemá na jeho výšku žiadny vplyv, čo a v akej výške tvorí zdroj príjmu rodiča, aké sú jeho výdavky a podobne. Z tohto dôvodu príjmy oboch rodičov, ich majetkové pomery a celkové sociálne postavenie sú pre posúdenie a stanovenie výšky výživného pre jednotlivé časové obdobia v minimálnej výške právne bezvýznamné.“.

26. Ustanovenie § 62 ods. 3 zákona o rodine upravuje minimálnu výšku výživného, ktorú je povinný plniť každý rodič svojmu dieťaťu, ktoré je odkázané na výživu, a to bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Z toho dôvodu súd návrh otca maloletých detí na zníženie výživného pod zákonom určenú minimálnu výšku výživného zamietol.

27. Vo vzťahu k zameškanému výživnému, ktoré otec neplatí maloletým deťom na základe vykonateľného rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/81/2016-54 zo dňa 11.01.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 12CoP/27/2017-93 zo dňa 31.05.2017, súd

poznamenáva, že tento rozsudok je spôsobilým titulom na vykonanie exekúcie podľa § 45 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, preto v prípade, ak otec maloletých detí súdom určené výživné neplatí, môže sa matka ako zákonná zástupkyňa detí obrátiť s návrhom na vykonanie exekúcie na súdneho exekútora. Keďže však z potvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec predložených matkou vyplýva, že táto poberá (v rokoch 2019 a 2020) náhradné výživné na tri maloleté deti (E., T., P.), pričom exekučné konanie na vymoženie pohľadávky na výživnom trvajúce aspoň dva mesiace je predpokladom priznania nároku na náhradné výživné (zákon č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom), má súd za to, že výživné sa už exekučne bezúspešne vymáhalo.

28. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.